

10.3.2 Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 2. Μεταποίηση στην ορεινή οικονομία

Η διαμόρφωση των βασικών κατευθύνσεων για την ανάπτυξη του μεταποιητικού τομέα της περιοχής του Τρόδου, έλαβε υπόψη,

- τα κεντρικά ζητήματα όπως προκύπτουν από τη διάγνωση του τομέα της μεταποίησης και την SWOT ανάλυση
- τον Στρατηγικό Προγραμματισμό για το 2017-2019 της Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης
- εξειδικευμένα προγράμματα - Πρωτοβουλίες Ενίσχυσης Επιχειρηματικότητας & Καινοτομίας
- το Νομοσχέδιο της Νέας Βιομηχανικής Πολιτικής και
- τις απαραίτητες θεσμικές αλλαγές στις οποίες απαιτείται να προβεί η Κυβέρνηση και η Κεντρική Διοίκηση και αφορούν κυρίως την αναγνώριση της «οικοτεχνίας» και την αδειοδότηση των μεταποιητικών μονάδων.

Με βάση τα παραπάνω, διαμορφώνεται η εξής **βασική κατεύθυνση** για το τομέα της μεταποίησης:

Η ταυτόχρονη δημιουργία ευέλικτου θεσμικού πλαισίου, δομής οργάνωσης και εκπροσώπησης, καθώς και μηχανισμού ολοκληρωμένης υποστήριξης, αποτελούν τα βασικά στοιχεία για την αξιοποίηση της δυναμικής του μεταποιητικού τομέα στο Τρόδο. Η αύξηση της προστιθέμενης αξίας θα επιχειρηθεί μέσω της αξιοποίησης αναγνωρισμένων εργαλείων για την ανάδειξη των προϊόντων ποιότητας και ταυτότητας του Τρόδου.

Ο σχεδιασμός των παρεμβάσεων για την ανάπτυξη της μεταποίησης στο Τρόδο θα πρέπει να οργανωθεί πάνω στους παρακάτω βασικούς άξονες δράσεων:

- Την **οργάνωση** του τομέα ο οποίος σήμερα στερείται συγκρότησης και εκπροσώπησης σε οποιοδήποτε επίπεδο (Τρόδος ή κατώτερο). Εκτιμάται ότι η αναγνώριση των ευρισκόμενων σε καθεστώς ανομίας μεταποιητικών μονάδων και το νέο, πιο ευέλικτο θεσμικό πλαίσιο για τη δημιουργία τους και τη λειτουργία τους, το οποίο θα προκύψει, θα συμβάλλουν τα μέγιστα στην αύξηση του αριθμού βιοτεχνών και στην ενίσχυση του τομέα.
- Τη βελτίωση της **υποστήριξης** σε έναν τομέα, ο οποίος μέχρι σήμερα έχει πρόσβαση μόνο σε εθνικού επιπέδου μηχανισμούς και δομές υποστήριξης με περιορισμένη γνώση και εξειδίκευση όσον αφορά τις ιδιαίτερες ανάγκες και τις δυνατότητες της μεταποιητικής δραστηριότητας στο Τρόδο.

Υπομέτρα – Δράσεις

Ακολουθεί ο Πίνακας με τη δομή και το περιεχόμενο της Ολοκληρωμένης Παρέμβασης «**Μεταποίηση στη νέα ορεινή οικονομία**», όπως είναι οργανωμένη σε Υπομέτρα και Δράσεις:

Υπομέτρο 2.1.	Ενίσχυση του Προϊόντος Τροόδους για την ανάπτυξη ανταγωνιστικών επιχειρήσεων και επιχειρηματικής δραστηριότητας
Δράση 2.1.1.	Δημιουργία ταυτότητας των μεταποιημένων προϊόντων
Περιγραφή	<p>Εκπόνηση «<i>Σχεδίου Δράσης εντοπισμού, τεκμηρίωσης και ανάδειξης των ποιοτικών και ταυτοτικών χαρακτηριστικών των προϊόντων (μεταποίησης) και αξιοποίησης των κληρονομημένων παραδοσιακών τεχνολογιών</i>». Ο οδικός χάρτης βημάτων που θα πρέπει να ακολουθήσει ο ανάδοχος του Σχεδίου Δράσης είναι:</p> <p>(α) Ενημέρωση – ευαισθητοποίηση των μεταποιητών για τα οφέλη από την εφαρμογή προδιαγραφών ποιότητας (παραγωγή τελικού ταυτοτικού ποιοτικού προϊόντος, αξιοποιώντας τοπικές γνώσεις και τεχνολογίες σε στάδια της παραγωγικής διαδικασίας) και την ανάγκη οργάνωσής τους (κλαδική / διατομεακή) για τη διασφάλιση της εφαρμογής τους και τη διαπραγματευτική ικανότητα των βιοτεχνών.</p> <p>(β) Κινητοποίηση του παραγωγικού δυναμικού (τοπικοί γνώστες των τεχνικών και τεχνολογιών, μεταποιητές, κ.ά.), προκειμένου να εντοπιστούν και αποτυπωθούν όλα τα κρίσιμα σημεία της παραγωγικής διαδικασίας.</p> <p>(γ) Ανάπτυξη συνεργασίας με το ερευνητικό δυναμικό της χώρας, προκειμένου να τεκμηριώσουν αυτές τις γνώσεις και να αποδείξουν την εντοπιότητα και τους δεσμούς τους με την περιοχή.</p> <p>Η δράση συνδέεται με το Υπομέτρο 1.1. «<i>Αύξηση της Προστιθέμενης Αξίας των Αγροτικών Προϊόντων</i>» της Ολοκληρωμένης Παρέμβασης 1 «<i>Καινοτομική προσέγγιση της γεωργίας και κτηνοτροφίας</i>», την οποία και συμπληρώνει με τον εντοπισμό και ανάδειξη των ιδιαίτερων γνωρισμάτων στο τμήμα της επεξεργασίας, συντήρησης και τυποποίησης των προϊόντων για τα οποία προτείνεται η ανάδειξη της ταυτότητας και της ποιότητας των προϊόντων.</p>
Δράση 2.1.2.	Διαμόρφωση προδιαγραφών ποιότητας (πρότυπα διαχείρισης)
Περιγραφή	<p>A. Με βάση την προηγούμενη δράση (2.1.1.) «<i>Δημιουργία ταυτότητας των μεταποιημένων προϊόντων</i>», ο ίδιος ανάδοχος θα προτείνει το πλαίσιο της πιστοποίησης ανά μεταποιημένο προϊόν ταυτότητας και θα ετοιμάσει τον σχετικό φάκελο υποψηφιότητας για αναγνώριση. Ο οδικός χάρτης βημάτων που θα πρέπει να ακολουθήσει ο ανάδοχος του Σχεδίου Δράσης είναι:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Επιλογή του κατάλληλου τύπου πιστοποίησης για κάθε προϊόν: επίσημη πιστοποίηση όπως ΠΟΠ, ΠΓΕ κ.ά. είτε ιδιωτική (Συμμετοχικό Σύστημα Εγγύησης κ.α.) 2. Διαμόρφωση προδιαγραφών ποιότητας παραγωγής προϊόντων. Ένταξη των ιδιαίτερων ποιοτικών χαρακτηριστικών στο στάδιο της μεταποίησης στις προδιαγραφές παραγωγής κάθε προϊόντος. 3. Προετοιμασία και κατάθεση διαδικασίας αναγνώρισης του επιλεγμένου συστήματος ποιότητας. <p>B. Μετά την αναγνώριση του συστήματος ποιότητας, κρίνεται απαραίτητη η παρακάτω διαδικασία για την υιοθέτηση των προδιαγραφών των συστημάτων διαχείρισης ποιότητας:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Πληροφόρηση και ενεργοποίηση των βιοτεχνών και τοπικών φορέων 2. Σύσταση ομάδας ενδιαφερομένων μεταποιητών και δράσεις υποστήριξης για την προετοιμασία υιοθέτησης του συστήματος προδιαγραφών <p>Η δράση βρίσκεται σε διασύνδεση με την Ο.Π.1 Καινοτομική προσέγγιση της Γεωργίας και Κτηνοτροφίας</p>

Δράση 2.1.3.	Ανάπτυξη Συμμετοχικών Συστημάτων Εγγύησης
Περιγραφή	<p>Συμμετοχή και συνεργασία εμπλεκόμενων σε μια αξιακή αλυσίδα (value chain) και εμπειρογνομόνων για τον προσδιορισμό και τεκμηρίωση του τρόπου, των τεχνικών, των φάσεων παραγωγής ενός προϊόντος, τις διαδικασίες αυτοελέγχου αυτών με αποτέλεσμα την ανάπτυξη πρωτοκόλλων ελέγχου και πιστοποίησης, και εν τέλει, την ανάπτυξη Συμμετοχικών Συστημάτων Εγγύησης με κοινό λογότυπο και στρατηγική μάρκετινγκ.</p> <p>Ένταξη σε σύμφωνα συνεργασίας και ποιότητας με τους τοπικούς γεωργούς και τουριστικούς επιχειρηματίες.</p> <p><i>Διασύνδεση με τις Ο.Π.1. Καινοτομική Προσέγγιση της Γεωργίας και Κτηνοτροφίας και Ο.Π.3. Νέο πρότυπο ορεινού τουριστικού προϊόντος Τροόδους.</i></p>
Δράση 2.1.4.	Νομοσχέδιο για αναγνώριση της “Οικοτεχνίας”
Περιγραφή	<p>Η ανάδειξη της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων, της διαφοροποίησης της αγροτικής παραγωγής και ο εμπλουτισμός του ιδιότυπου τουριστικού προϊόντος Τροόδους, απαιτεί την αναγνώριση της οικοτεχνίας. Επιπλέον, η προώθηση «Οικοτεχνίας» μπορεί να συμβάλει στην αύξηση του εισοδήματος της μικρής γεωργίας.</p> <p>Συστήνεται η προσαρμογή στα κυπριακά δεδομένα νομοθεσίας που εφαρμόζεται σε άλλα Κράτη-Μέλη της ΕΕ ως καλή και εφαρμοσμένη πρακτική και την ετοιμασία νομοσχεδίου για αναγνώριση της «Οικοτεχνίας» ως κλάδου του δευτερογενή τομέα παραγωγής.</p>
Δράση 2.1.5.	Διαμόρφωση προδιαγραφών ανάπτυξης και λειτουργίας οικοτεχνιών / βιοτεχνιών
Περιγραφή	<p>Διαμόρφωση ειδικών όρων και προδιαγραφών χωροθέτησης και ανάπτυξης οικοτεχνιών / βιοτεχνιών:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Για την ένταξη: (α) στη Δήλωση Πολιτικής Τροόδους (δυνατότητα αλλαγής χρήσης υφιστάμενων κτιρίων), και (β) στο Ιδιότυπο Τουριστικό Προϊόν της περιοχής. (2) Για την προσαρμογή των προνοιών του Σχεδίου Παροχής Πολεοδομικών Κινήτρων για σκοπούς ανάκαμψης της αναπτυξιακής δραστηριότητας στην Κύπρο. (3) Για τη συγχρηματοδότηση και ένταξη της «οικοτεχνίας» στο ΠΑΑ 2021-2027 (Οδηγός Εφαρμογής, όροι και προδιαγραφές προκήρυξης).
Δράση 2.1.6.	Σχέδιο για τη Δημιουργία Αγροτοδιατροφικού Cluster στο Τρόδος και Πιλοτικές Δράσεις
Περιγραφή	<p>(α) Στήριξη της δημιουργίας δομών συνεργασίας μεταποιητών (κλαδικών ή/και διακλαδικών) και ετοιμασίας φακέλων επιχειρηματικού σχεδίου για όσες δομές θα αναπτύξουν συστάδες επιχειρήσεων (cluster) ή/και δίκτυα επιχειρήσεων.</p> <p>(β) Εκπόνηση σχεδίου για την ανάπτυξη και διασύνδεση οριζόντιων και κάθετων αλυσίδων αξίας για να συνδέσουν την ορεινή οικονομία με την κυπριακή Βιομηχανία, με στόχο την παραγωγή – προώθηση και εμπορευματοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας. Ανταλλαγή προϊόντων/ υπηρεσιών μεταξύ ορεινής μεταποίησης και Βιομηχανίας, αξιοποιώντας και στηρίζοντας οριζόντιες και κάθετες αλυσίδες αξίας (ανταλλαγή τεχνογνωσίας και προτύπων ποιότητας, υπηρεσίες μεταφορών, παραγωγή πρώτων υλών / μεταποιημένων πρώτων υλών ή και τελικών παραδοσιακών / τοπικών προϊόντων)</p> <p><i>Διασύνδεση της δράσης με τη Ο.Π.4 Επιχειρηματικότητα και Δια Βίου Μάθηση</i></p>
Υπομέτρο 2.2.	Βελτίωση του Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος – Ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων και ενίσχυση υφιστάμενων
Δράση 2.2.1.	Τεχνική και Συμβουλευτική Υποστήριξη για την αναβάθμιση της ποιότητας όλων των προϊόντων του Τροόδους
Περιγραφή	(α) Συμβουλές (μικρή επιχειρηματικότητα),

	<p>(β) Πληροφόρηση (τεχνικές, εμπορικές, οικονομικές, φορολογικές, νομικές, κτλ.)</p> <p>(γ) Έρευνα – Καινοτομία / Άνοιγμα σε διαδικασίες καινοτομίας,</p> <p>(δ) Πρόσβαση σε χρηματοδοτήσεις</p> <p>(ε) Εξωστρέφεια των βιοτεχνικών επιχειρήσεων (προβολή-προώθηση προϊόντος)</p> <p><i>Διασύνδεση της δράσης με τη Ο.Π.4 Επιχειρηματικότητα και Δια Βίου Μάθηση.</i></p>
Δράση 2.2.2.	Εκπαίδευση και κατάρτιση για την μεταποίηση
Περιγραφή	<p>Ενίσχυση δράσεων εκπαίδευσης και κατάρτισης που αφορά κυρίως την πρώτη και δεύτερη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων, με έμφαση στην αξιοποίηση των τοπικών τεχνογνωσιών και εστιάζοντας σε τομείς όπως η ανάδειξη της τοπικής ταυτότητας των προϊόντων, η ποιοτική σήμανσή τους, η ποιότητα και η ασφάλεια των προϊόντων, η βελτίωση της συσκευασίας, ο εξαγωγικός προσανατολισμός, κτλ. Παράλληλα, ορισμένα εκπαιδευτικά προγράμματα θα αφορούν και μη διατροφικούς κλάδους της μεταποίησης (χειροτεχνίες, επαγγέλματα κατασκευαστικού κλάδου, κτλ.). Η δράση αφορά τόσο τους μεταποιητές (επιχειρηματίες), όσο και τους εργαζόμενους του τομέα.</p> <p><i>Διασύνδεση με την Ο.Π.4. Επιχειρηματικότητα και Δια Βίου Μάθηση (Μονάδα Ανάπτυξης Ορεινής Επιχειρηματικότητας) και την Ο.Π.5. Εκπαίδευση (Ανώτερη Αγροτική Σχολή και Διαπανεπιστημιακή Μονάδα Έρευνας Καινοτομίας και Πειραματισμού (Experimental))</i></p>
Υπομέτρο 2.3.	Υποδομές για βιώσιμη παραγωγή και ανάπτυξη
Δράση 2.3.1.	Δημιουργία Βιομηχανικής περιοχής Τρόδους στην Κοινότητα Λινού
Περιγραφή	<p>Η ανάγκη δημιουργίας Βιομηχανικής Περιοχής στο Τρόδος, έχει διαπιστωθεί μέσα από ενέργειες που έγιναν για την προώθηση της Βιομηχανικής Περιοχής στη Λινού. Το ενδιαφέρον που υπήρξε εδώ και μια δεκαετία ανανεώθηκε πρόσφατα. Υπάρχουν και σήμερα πολλές επιχειρήσεις που επιθυμούν να μεταγκατασταθούν στην εν λόγω περιοχή. Ειδικότερα, προτείνεται η διάθεση Βιομηχανικών οικοπέδων σε ενδιαφερόμενους νέους, οι οποίοι θα εγκατασταθούν στην περιοχή, ή σε υφιστάμενους επιχειρηματίες για μετεγκατάσταση των εργαστηρίων τους (υδραυλικούς, πελεκάνους, μεταλλοτεχνίτες, κ.ά.), τα οποία λειτουργούν εντός των οικισμών με προοπτική αναβάθμισης / επέκτασης, προσδίδοντας ιδιαίτερη δυναμική σε αυτούς τους κλάδους.</p>
Δράση 2.3.2.	Σχέδιο μετεγκατάστασης βιοτεχνιών από τους οικισμούς σε Βιοτεχνική και Βιομηχανική Περιοχή (εκτός αγροδιατροφικού τομέα)
Περιγραφή	<p>Η δράση αυτή περιλαμβάνει και την παροχή κινήτρων (εκτός των πολεοδομικών) για την προσέλκυση βιοτεχνιών, όπως οικονομικά, φορολογικά, τελών, κτλ., σε μονάδες που θα εγκατασταθούν – μετεγκατασταθούν στις Βιοτεχνικές Περιοχές (με έμφαση σε αυτές που δεν ανήκουν στον αγροδιατροφικό τομέα).</p>
Δράση 2.3.3.	Δημιουργία Βιοτεχνικής περιοχής στην Αγία Μαρίνα Ξυλιάτου
Περιγραφή	<p>Η βιοτεχνική ζώνη στην Αγία Μαρίνα Ξυλιάτου θα πρέπει να μετατραπεί σε Βιοτεχνική Περιοχή για να καλύψει τις ανάγκες όλου του ανατολικού τμήματος του Τρόδους (Πιτσιλιά Λευκωσίας).</p> <p>Δεδομένου ότι η ζώνη αυτή βρίσκεται σε κρατική γη, διευκολύνονται οι διαδικασίες προώθησης δημιουργίας Βιοτεχνικής Περιοχής και επομένως απαιτούνται:</p> <ul style="list-style-type: none"> - μεταφορά των δικτύων παροχής ηλεκτρισμού, νερού και τηλεφώνου, μέχρι τα σύνορα του τεμαχίου της Βιοτεχνικής Περιοχής, - κατασκευή / ασφαλτόστρωση του δρόμου προσπέλασης και του κεντρικού οδικού άξονα, καθώς και χάραξη (χωματοουργικά έργα) του εσωτερικού οδικού δικτύου σε συνεργασία με τις Τοπικές Αρχές. <p>Υπενθυμίζεται ότι δεν χρειάζονται απαλλοτριώσεις για το οδικό δίκτυο.</p>

Δράση 2.3.4.	Βιομηχανικές / βιοτεχνικές ζώνες (αξιολόγηση και σχεδιασμός ενεργοποίησης)
Περιγραφή	Αξιολόγηση υφιστάμενων βιοτεχνικών / βιομηχανικών ζωνών, επαναπροσδιορισμός της χωρικής κατανομής τους και Πολεοδομικός – Ρυμοτομικός Σχεδιασμός για την ενεργοποίησή τους, με βάση τις τοπικές ανάγκες. Πιλοτική εφαρμογή σε δύο ζώνες. (α) Πολεοδομικός / Ρυμοτομικός Σχεδιασμός ο οποίος θα εκπονηθεί μετά την ολοκλήρωση της Δήλωσης Πολιτικής Τρόδους (β) Με βάση την αξιολόγηση στη Δήλωση Πολιτικής, να προωθηθεί ο σχεδιασμός ενεργοποίησης
Δράση 2.3.5.	Δημιουργία Βιοτεχνικών Χωριών πιλοτικής εφαρμογής στον Αμιάντο
Περιγραφή	Προτείνεται η αξιοποίηση υφιστάμενων κτιριακών αποθεμάτων για τη δημιουργία «Βιοτεχνικών Χωριών», τα οποία θα συνδυάζουν την παραγωγή, την παρουσίαση σε επισκέπτες και την πώληση προϊόντων σε ένα συλλογικό κέντρο προώθησης. Θα αποτελούν δηλαδή κέντρο παραγωγής, αλλά και τουριστικό προσορισμό, προωθώντας την άμεση διασύνδεση των δύο βασικών πυλώνων της ορεινής οικονομίας και έμμεσα του πρωτογενούς τομέα. Θεωρούμε σημαντική την προσθήκη της Βιομηχανικής/ Βιοτεχνικής κληρονομιάς στο ιδιότυπο τουριστικό προϊόν της περιοχής, ως αναπόσπαστο κομμάτι του «πακέτου εμπειρίας / προϊόντος» που έχει να προσφέρει το Τρόδος, διαπίστωση στην οποία προβαίνει και η Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας του ΥΕΕΒ. Δημιουργία Βιοτεχνικών Χωριών Πιλοτική εφαρμογή στον Αμιάντο (Διασύνδεση με το Υπομέτρο 8.5 Οικομυσειό «ΔΑΣΟΕΣΣΑ» Θεματικό Πάρκο δραστηριοτήτων και αναψυχής)
Υπομέτρο 2.4.	Προσαρμογή και εφαρμογή χρηματοδοτικών προγραμμάτων για την υποστήριξη της ορεινής βιοτεχνίας
Δράση 2.4.1.	Διαμόρφωση Σχέδιων χορηγιών για την ορεινή μεταποίηση και ειδική μοριοδότηση για επενδυτικές προτάσεις συνεργασίας βιοτεχνίας / βιομηχανίας και μεταποίησης με τους υπόλοιπους τομείς της ορεινής οικονομίας
Περιγραφή	Η δράση αναφέρεται στην αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών για τη διαμόρφωση προσαρμοσμένων στις απαιτήσεις της ΕΣΑΟΚ, σχεδίων χορηγιών για τον μεταποιητικό τομέα.
Δράση 2.4.2.	Ενίσχυση της Μεταποιητικής δραστηριότητας
Περιγραφή	Με βάση τα Σχέδια Χορηγιών που θα διαμορφωθούν, θα μπορούν να ενεργοποιηθούν με προσαρμοσμένο τρόπο τα κατάλληλα μέτρα διαφόρων προγραμμάτων χορηγιών που αφορούν μεταποίηση αγροτικών προϊόντων, γυναικεία επιχειρηματικότητα, νεανική επιχειρηματικότητα κτλ.
Δράση 2.4.3.	Δημιουργία Ταμείου Εγγυήσεων και Εργαλείων Μικροχρηματοδότησης
Περιγραφή	Ενίσχυση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση: - Δημιουργία ή και αξιοποίηση ευέλικτου πλαισίου μικροχρηματοδοτήσεων για ΜΜΕ, - Αξιοποίηση περιφερειακών και διακρατικών συμφωνιών, - Προσαρμογή ευρωπαϊκών & εθνικών σχεδίων χορηγιών στην ορεινή μεταποίηση
Συνάφεια της Ολοκληρωμένης Παρέμβασης με άλλες Στρατηγικές και Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις της ΕΣΑΟΚ	
Σ.Π.1. Θεσμοθέτηση Ορεινότητας, αρχές και στόχοι Ορεινής Πολιτικής	
Σ.Π.3. Πλαίσιο Χωρικής Οργάνωσης (Δήλωση Πολιτικής για το Τρόδος)	
Σ.Π.4. Πολιτική προσέλκυσης και υποδοχής νέου Πληθυσμού	
Ο.Π.1. Καινοτομική προσέγγιση στην γεωργία και κτηνοτροφία	
Ο.Π.3. Νέο πρότυπο ορεινού τουριστικού προϊόντος Τρόδους	

Ο.Π.4. Επιχειρηματικότητα και Δια Βίου Μάθηση

Ο.Π.5. Εκπαίδευση

Ο.Π.8. Πολιτισμός: Σχέδιο Αξίες Τρόδους

Ο.Π.12. Ενέργεια: "Ενεργειακή Στρατηγική – Τρόδος 2030"

Συμπληρωματικότητα με δράσεις άλλων Ολοκληρωμένων (Ο.Π.) και Στρατηγικών Παρεμβάσεων (Σ.Π.)

Στρατηγική Παρέμβαση 3, Πλαίσιο Χωρικής Οργάνωσης.

Ένταξη στη νέα Δήλωση Πολιτικής Τρόδους:

- (α) της έννοιας "Οικοτεχνία" και των ειδικών όρων και προδιαγραφών χωροθέτησης και ανάπτυξης οικοτεχνιών / βιοτεχνιών (δυνατότητα αλλαγής χρήσης υφιστάμενων κτιρίων)
- (β) αξιολόγηση υφιστάμενων βιοτεχνικών / βιομηχανικών ζωνών και καθορισμός νέων με βάση τις ανάγκες (υπομέτρο 2.3)

Ο.Π.1. Καινοτομική προσέγγιση της Γεωργίας και Κτηνοτροφίας

Οι δράσεις: Δημιουργία ταυτότητας των μεταποιημένων προϊόντων, διαμόρφωση προδιαγραφών ποιότητας (πρότυπα διαχείρισης), είναι σε συμπληρωματικότητα με τις αντίστοιχες και ομότιτλες δράσεις στην Ο.Π.1.

Ο.Π.1. Καινοτομική προσέγγιση της Γεωργίας και Κτηνοτροφίας, και

Ο.Π.3. Νέο πρότυπο ορεινού τουριστικού προϊόντος Τρόδους:

Η δράση «Ανάπτυξη Συμμετοχικών Συστημάτων Εγγύησης» είναι σε συμπληρωματικότητα με την αντίστοιχη και ομότιτλη δράση στις Ο.Π.1. και Ο.Π.3.

Ο.Π.4. Επιχειρηματικότητα και Δια Βίου Μάθηση

- (α) Ανάπτυξη Συμμετοχικών Συστημάτων Εγγύησης
- (β) Στήριξη της δημιουργίας δομών συνεργασίας παραγωγών
- (γ) Εκπόνηση σχεδίου για την ανάπτυξη και διασύνδεση οριζόντιων και κάθετων αλυσίδων αξίας για να συνδέσουν την ορεινή οικονομία με την κυπριακή Βιομηχανία
- (δ) Ενθάρρυνση συστάδων / αλυσίδων παραγωγής για ανταλλαγή προϊόντων / υπηρεσιών
- (ε) Ενίσχυση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση

Ο.Π.5. Εκπαίδευση

Η δράση «Εκπαίδευση και κατάρτιση για την μεταποίηση» βρίσκεται σε διασύνδεση με την Ο.Π.5.

Συνάφεια της Ολοκληρωμένης Παρέμβασης με το σχεδιασμό των παρεμβάσεων των Υπουργείων

Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος

- Ποιότητα και Ασφάλεια Τροφίμων
- Γεωργική έρευνα (ποιότητα προϊόντων)

Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας

- Προώθηση εξαγωγών

- Σχέδια χορηγιών για ΜΜΕ, επιχειρηματικότητα και καινοτομία
- Νέα χρηματοδοτικά εργαλεία
- Ανάπτυξη βιοτεχνικών περιοχών

Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας

- Διά Βίου Εκπαίδευση

Εισαγωγή καινοτομίας και νέων τεχνολογιών

Προτείνονται δράσεις:

- (α) Οργανωσιακής καινοτομίας: οργάνωση μεταποιητών και ένταξή τους σε σύμφωνα συνεργασίας,
 (β) Τεχνολογικής καινοτομίας: συμμετοχικό σύστημα εγγύησης, παραγωγή ποιοτικών μεταποιημένων προϊόντων με χρήση νέων τεχνολογιών,
 (γ) Τεχνικής καινοτομίας – συμβουλές: νέες τεχνολογίες – νέες μέθοδοι

Συστάσεις προς την Κυπριακή Δημοκρατία

1. Διαμόρφωση κατάλληλου θεσμικού πλαισίου για τη δημιουργία και την ευέλικτη λειτουργία οικοτεχνιών και μικρών βιοτεχνιών παραγωγής περιορισμένης ποσότητας οίνου και ζιβανίας, διασφαλίζοντας την τήρηση των απαραίτητων ελέγχων και της αποφυγής αθέμιτου ανταγωνισμού.
2. Διερεύνηση της δυνατότητας αναπροσαρμογής του εθνικού νομικού πλαισίου ώστε να προωθούνται πρακτικές παλαίωσης και αρωματισμού της ζιβανίας.
3. Διερεύνηση της διευκόλυνσης της εμπορίας ζιβανίας από τις οικοτεχνίες – μικρές βιοτεχνίες (φορολογικά κίνητρα).
4. Διερεύνηση της συμπληρωματικότητας και συνέργειας του αμπελουργικού, οινοποιητικού και οινοτουριστικού κλάδου με στόχο την ανάπτυξη σύνθετων δραστηριοτήτων (γεωργικών, μεταποιητικών και αγροτουριστικών), μέσα από συνεργασία του Τμήματος Γεωργίας, Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και Υφυπουργείου Τουρισμού.
5. Ενίσχυση του κλάδου χρηματοδοτήσεων και χορηγιών της Υπηρεσίας Βιομηχανίας και Τεχνολογίας του ΥΕΕΒ με προσωπικό για την ταχύτερη εφαρμογή των σχεδίων χορηγιών
6. Προώθηση της έγκρισης του Νομοσχεδίου "Ο περί της Απονομής Σήματος Κυπριακού Προϊόντος Νόμος του 2019", το οποίο έχει ετοιμαστεί από το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

Υπομέτρο 2.1 Ενίσχυση του προϊόντος Τροόδους για την ανάπτυξη ανταγωνιστικών επιχειρήσεων και επιχειρηματικής δραστηριότητας

Δράση 2.1.1. Δημιουργία ταυτότητας των μεταποιημένων προϊόντων

Η συγκεκριμένη δράση αφορά την εκπόνηση «Σχεδίου Δράσης εντοπισμού, τεκμηρίωσης και ανάδειξης των ποιοτικών και ταυτοτικών χαρακτηριστικών των προϊόντων (μεταποίησης) και αξιοποίησης των κληρονομημένων παραδοσιακών τεχνογνωσιών».

Η δράση συνδέεται με το Υπομέτρο 1.1. «Αύξηση της Προστιθέμενης Αξίας των Αγροτικών Προϊόντων» της Ολοκληρωμένης Παρέμβασης 1 «Καινοτομική προσέγγιση της γεωργίας και κτηνοτροφίας», την οποία και συμπληρώνει με τον εντοπισμό και ανάδειξη των ιδιαίτερων γνωρισμάτων στο τμήμα της επεξεργασίας, συντήρησης και τυποποίησης των προϊόντων για τα οποία προτείνεται η ανάδειξη της ταυτότητας και της ποιότητας.

Ο οδικός χάρτης βημάτων που θα πρέπει να ακολουθήσει ο ανάδοχος του Σχεδίου Δράσης είναι:

- (α) Ενημέρωση – ευαισθητοποίηση των μεταποιητών για τα οφέλη από την εφαρμογή προδιαγραφών ποιότητας (παραγωγή τελικού ταυτοτικού ποιοτικού προϊόντος, αξιοποιώντας τοπικές γνώσεις και τεχνογνωσίες σε στάδια της παραγωγικής διαδικασίας) και την ανάγκη οργάνωσής τους (κλαδική / διατομεακή) για τη διασφάλιση της εφαρμογής τους και τη διαπραγματευτική ικανότητα των βιοτεχνών.
- (β) Κινητοποίηση του παραγωγικού δυναμικού (τοπικοί γνώστες των τεχνικών και τεχνογνωσιών, μεταποιητές, κ.ά.), προκειμένου να εντοπιστούν και αποτυπωθούν όλα τα κρίσιμα σημεία της παραγωγικής διαδικασίας.
- (γ) Ανάπτυξη συνεργασίας με το ερευνητικό δυναμικό της χώρας, προκειμένου να τεκμηριώσουν αυτές τις γνώσεις και να αποδείξουν την εντοπιότητα και τους δεσμούς τους με την περιοχή.

Η Μονάδα Ανάπτυξης Ορεινής Επιχειρηματικότητας σε συνεργασία με την ΑνΕΤ (αναγνωρισμένη Ομάδα Τοπικής Δράσης), συστήνεται να αναλάβει τον συντονισμό του Σχεδίου Δράσης, με ειδικούς εμπειρογνώμονες και αρμόδια Κυβερνητικά Τμήματα (π.χ. Τμήμα Γεωργίας, ΙΓΕ, Κυπριακή Χειροτεχνία, κ.ά.), καθώς και τους παραγωγικούς φορείς της περιοχής.

Δράση 2.1.2. Διαμόρφωση προδιαγραφών ποιότητας (πρότυπα διαχείρισης)

Προτείνεται ο καθορισμός συστήματος ποιότητας και ετοιμασία φακέλου υποψηφιότητας αναγνώρισης. Με βάση την προηγούμενη δράση (2.1.1.) «Δημιουργία ταυτότητας των μεταποιημένων προϊόντων», ο ίδιος ανάδοχος θα προτείνει το πλαίσιο της πιστοποίησης ανά μεταποιημένο προϊόν ταυτότητας και θα ετοιμάσει τον σχετικό φάκελο υποψηφιότητας για αναγνώριση.

Ο οδικός χάρτης βημάτων που θα πρέπει να ακολουθήσει ο ανάδοχος του Σχεδίου Δράσης είναι:

- i. Επιλογή του κατάλληλου τύπου πιστοποίησης για κάθε προϊόν: επίσημη πιστοποίηση όπως ΠΟΠ, ΠΓΕ, βιολογικό, προϊόν ορεινής προέλευσης κ.ά. είτε ιδιωτική (Συμμετοχικό Σύστημα Εγγύησης).
- ii. Διαμόρφωση προδιαγραφών ποιότητας παραγωγής προϊόντων. Ένταξη των ιδιαίτερων ποιοτικών χαρακτηριστικών στο στάδιο της μεταποίησης στις προδιαγραφές παραγωγής κάθε προϊόντος.
- iii. Προετοιμασία και κατάθεση διαδικασίας αναγνώρισης του επιλεγμένου συστήματος ποιότητας.

Μετά την αναγνώριση του συστήματος ποιότητας, κρίνεται απαραίτητη η παρακάτω διαδικασία για την υιοθέτηση των προδιαγραφών των συστημάτων διαχείρισης ποιότητας:

- Πληροφόρηση και ενεργοποίηση των βιοτεχνών και τοπικών φορέων, (το Τμήμα Γεωργίας (ο ρόλος του είναι συμβουλευτικός στους παραγωγούς)/Μονάδα Ανάπτυξης Ορεινής Επιχειρηματικότητας θα παρέχει συμβουλευτική υπηρεσία – ενημερώσεις στους παραγωγούς / μεταποιητές για το συγκεκριμένο προϊόν).
- Σύσταση ομάδας ενδιαφερομένων μεταποιητών και δράσεις υποστήριξης για την προετοιμασία υιοθέτησης του συστήματος προδιαγραφών (Μονάδα Ανάπτυξης Ορεινής Επιχειρηματικότητας σε συνεργασία με ΑνΕΤ, ΑνΕΛεμ ή Ιδιωτικό Γραφείο θα υποστηρίξει τη σύσταση της ομάδας παραγωγών)

Η Μονάδα Ανάπτυξης Ορεινής Επιχειρηματικότητας σε συνεργασία με την ΑνΕΤ (ως αναγνωρισμένη Ομάδα Τοπικής Δράσης), συστήνεται να αναλάβει το συντονισμό του Σχεδίου Δράσης, σε συνεργασία με το Τμήμα Γεωργίας και τους παραγωγικούς φορείς της περιοχής.

Δράση 2.1.3. Ανάπτυξη Συμμετοχικών Συστημάτων Εγγύησης

Συμμετοχικό Σύστημα Εγγύησης της ποιότητας και της ταυτότητας των παραγόμενων προϊόντων στο εσωτερικό μιας αξιακής αλυσίδας

Η δράση αφορά τη συμμετοχή και συνεργασία των εμπλεκόμενων όλων των τομέων (άρα και του μεταποιητικού τομέα), στην παραγωγή ενός μεταποιημένου προϊόντος που βασίζεται σε πρώτη ύλη (φυτικής / ζωικής προέλευσης) που παράγεται στο Τρόδος, για τον προσδιορισμό και τεκμηρίωση του τρόπου, των τεχνικών, των φάσεων παραγωγής ενός προϊόντος, των διαδικασιών αυτοελέγχου αυτών, με αποτέλεσμα την ανάπτυξη πρωτοκόλλων ελέγχου και πιστοποίησης (Συμμετοχικού Συστήματος Εγγύησης), με κοινό λογότυπο και στρατηγική μάρκετινγκ.

Αναλυτικά:

Η διαμόρφωση και η εφαρμογή ενός Συμμετοχικού συστήματος εγγύησης αποτελεί μια απλή διαδικασία η οποία κινητοποιεί μια πλειάδα φορέων, η συμμετοχή και η συνεργασία των οποίων είναι καθοριστική.

Ο οδικός χάρτης διαμόρφωσής του ακολουθεί τα εξής βήματα:

- (α) Όλοι οι εμπλεκόμενοι στη διαχείριση – εκμετάλλευση ενός πόρου ή σε μια αξιακή αλυσίδα, μιας ή περισσότερων κοινοτήτων αποτελούν την ομάδα βάσης η οποία προσδιορίζει τους τρόπους, τις τεχνικές και τις φάσεις παραγωγής ενός προϊόντος.
- (β) Ομάδα ερευνητών – εμπειρογνομόνων εντοπίζουν και τεκμηριώνουν τα χαρακτηριστικά του τόπου όπου παράγεται το συγκεκριμένο προϊόν και τα χαρακτηριστικά του ίδιου του προϊόντος.
- (γ) Η ομάδα βάσης της περιοχής με την ομάδα των ερευνητών:
 - (γ1) προσδιορίζουν τους τρόπους και τις τεχνικές παραγωγής, καθώς και τις διαδικασίες αυτοελέγχου αυτών (κρίσιμα σημεία ελέγχου), και
 - (γ2) εντάσσουν σε όλα τα στάδια τα απαραίτητα τεχνολογικά εργαλεία
- (δ) Οι ερευνητές αναπτύσσουν πρωτόκολλα ελέγχου και πιστοποίησης, λογότυπο και στρατηγική μάρκετινγκ.

Η όλη δράση ολοκληρώνεται με τη δημιουργία δύο δομών:

1. Δομή υποστήριξης: Όλοι οι εμπλεκόμενοι δρώντες και φορείς ιδιωτικού δικαίου ή/και ιδιωτικού δικαίου δημοσίου ενδιαφέροντος, αλλά και του κοινωνικού και ιδιωτικού τομέα που εμπλέκονται

στην παραγωγή του συγκεκριμένου προϊόντος, μπορούν να συστήσουν δομή συνεργασίας και συντονισμού των παραπάνω δράσεων.

2. **Εταιρεία Εμπορίας:** συμμετέχουν όλοι οι άμεσα εμπλεκόμενοι στην παραγωγή του τελικού προϊόντος. Προτείνεται η διαμόρφωση Συμμετοχικού Συστήματος Εγγύησης για τρία (3) προϊόντα από ομάδα ειδικών εμπειρογνομόνων σε συνεργασία με την Μονάδα Ανάπτυξης Ορεινής Επιχειρηματικότητας, το Τμήμα Γεωργίας, Δίκτυο ερευνητικών φορέων, τοπικούς αναπτυξιακούς φορείς (ΑνΕΤ/ΑνΕΛεμ) και παραγωγούς.

Δράση 2.1.4. Νομοσχέδιο για αναγνώριση της 'Οικοτεχνίας'

Η ανάδειξη της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων, της διαφοροποίησης της αγροτικής παραγωγής και ο εμπλουτισμός του ιδιότυπου τουριστικού προϊόντος Τροόδους, απαιτεί την **αναγνώριση της οικοτεχνίας (κατάρτιση νομοσχεδίου)**. Επιπλέον, η προώθηση «Οικοτεχνίας» μπορεί να συμβάλει στην αύξηση του εισοδήματος της μικρής γεωργίας.

Στα Συνέδρια Επιστημονικών και Τεχνικών Επιτροπών για την Αναγέννηση του Τροόδους που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της ΕΣΑΟΚ, η επιστημονική ομάδα και τα Τμήματα Γεωργίας, Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας και η Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας, συζήτησαν εκτενώς το ζήτημα της αναγνώρισης της οικοτεχνίας και αποδέχθηκαν την ανάγκη ύπαρξης της συγκεκριμένης επιχειρηματικής μορφής. Μέσω της θεσμικής αναγνώρισης μορφών επιχειρηματικότητας όπως η οικοτεχνία, το παραγωγικό δυναμικό θα έχει τη δυνατότητα να ξεπεράσει τα αδύνατα σημεία του τομέα (έλλειψη οργάνωσης, υιοθέτηση συστημάτων ποιότητας) και να αξιοποιήσει ευκαιρίες που μένουν ανεκμετάλλευτες (φήμη των προϊόντων, ανάδυση ποιοτικών αγορών, εστιασμένες χρηματοδοτήσεις, λειτουργία αναπτυξιακών εταιρειών). Κατά τη διαβούλευση, η Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας του ΥΕΕΒ, επεσήμανε ότι στην περίπτωση που λυθούν τα θεσμικά προβλήματα της αναγνώρισης της οικοτεχνίας ως κλάδου του δευτερογενή τομέα παραγωγής, οι οικοτεχνίες θα μπορούσαν να ενταχθούν σε δράσεις καινοτομίας, επιχειρηματικότητας και διά βίου μάθησης, περιβάλλοντος και πολιτισμού κ.ά., καθώς και στα νέα σχέδια χορηγιών της κυβέρνησης, αλλά και στα σχέδια στήριξης της επιχειρηματικότητας. Επιπλέον, η Υπηρεσία θεωρεί πολύ σημαντική την αναγνώριση της οικοτεχνίας ως μέσο *branding* για κυπριακά προϊόντα.

Οι Υγειονομικές Υπηρεσίες συμφωνούν με την ανάγκη αναγνώρισης της οικοτεχνίας, αλλά επισημαίνουν ότι:

1. Θα πρέπει να εξασφαλιστεί ότι δεν θα παραβιάζεται το απαραβίαστο της κατοικίας, ως αυτό καθορίζεται στο άρθρο 16 του Συντάγματος, από τον διενεργών τον έλεγχο εξουσιοδοτημένο λειτουργό των Υγειονομικών Υπηρεσιών ο οποίος διενεργεί τον έλεγχο, παρόλα τα εύλογα μέτρα που δύναται να λάβει προς αποφυγή αυτού. Για να επιτευχθεί αυτό, σύμφωνα με σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, θα πρέπει να ζητείται εκ των προτέρων όπως ο ιδιοκτήτης της οικιακής οικοδομής, δώσει γραπτώς τη συγκατάθεσή του για τη διενέργεια του ελέγχου.
2. Στην περίπτωση χρήσης της κουζίνας της κατοικίας για την παρασκευή των τροφίμων, αντί ξεχωριστής κουζίνας, υπάρχει αυξημένος κίνδυνος επιμόλυνσης των τροφίμων και αυξημένη δυσκολία τήρησης των απαιτήσεων του Κανονισμού (ΕΚ) αρ. 852/2004 για την υγιεινή των τροφίμων. Επισημαίνεται ότι η Οικοτεχνία έχει αναγνωριστεί από πολλές άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Στον οδηγό Ορθής Πρακτικής για τις μονάδες Τροφίμων οικοτεχνικής παρασκευής στην Ελλάδα Παράρτημα 1, η οποία έχει

υιοθετήσει και εφαρμόζει σχετική νομοθεσία για τις οικοτεχνίες, σημειώνεται ότι (ΕΦΕΤ, 2017), "Ο χώρος παρασκευής των τροφίμων μπορεί να είναι είτε κάποιος χώρος στην αγροτική εκμετάλλευση, είτε ακόμα και η οικιακή κουζίνα. Οι οικιακές κουζίνες δεν σημαίνει απαραίτητα ότι είναι κατάλληλες για παρασκευή τροφίμων για επαγγελματική χρήση. Σε κάθε περίπτωση όμως, η υποδομή του χώρου πρέπει να είναι τέτοια έτσι ώστε να παρεμποδίζεται η επιμόλυνση του παραγόμενου τροφίμου".

Με βάση τα παραπάνω, συστήνεται η προσαρμογή στα κυπριακά δεδομένα νομοθεσίας που εφαρμόζεται σε άλλα Κράτη-Μέλη της ΕΕ ως καλή και εφαρμοσμένη πρακτική. Ενδεικτικά επισυνάπτεται στο Παράρτημα 2 η σχετική ελληνική νομοθεσία η οποία έχει παρουσιαστεί και προσκομιστεί στο Τμήμα Γεωργίας κατά το στάδιο της διαβούλευσης. Κατά τη διαμόρφωση του νομοσχεδίου θα πρέπει να καθοριστεί ο φορέας ελέγχου της λειτουργίας των οικοτεχνικών μονάδων, ο οποίος συστήνεται να είναι οι Υγειονομικές Υπηρεσίες.

Σημειώνεται ότι, στις οικοτεχνίες δεν περιλαμβάνονται όσες παράγουν προϊόντα ζωικής προέλευσης, για τις οποίες για σκοπούς ασφάλειας των τροφίμων εφαρμόζεται σχετική νομοθεσία, η οποία τις διαχωρίζει μετά τον έλεγχό τους από τις κτηνιατρικές υπηρεσίες, σε εγγεγραμμένες (μικρές μονάδες) και εγκεκριμένες.

Δράση 2.1.5 Διαμόρφωση προδιαγραφών ανάπτυξης και λειτουργίας οικοτεχνιών / βιοτεχνιών

Η δια νόμου αναγνώριση της «οικοτεχνίας» και η ένταξη της στις επίσημες μορφές του μεταποιητικού τομέα, είναι σκόπιμο να συνοδευτεί από ένα «πλέγμα» κινήτρων τα οποία θα δημιουργήσουν ελκυστικό περιβάλλον προκαλώντας το ενδιαφέρον των κατόχων γεωργικών εκμεταλλεύσεων και ενισχύοντας το εισόδημά τους.

Στη βάση αυτή, οι κυριότερες ενέργειες είναι:

- α. Ένταξη της "Οικοτεχνίας" στο ιδιότυπο Τουριστικό Προϊόν (Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 3 «Νέο πρότυπο ορεινού τουριστικού προϊόντος Τρόδους»).
- β. Ένταξη στο ΠΑΑ 2021-27 ή στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων για την Ανταγωνιστικότητα και την Απασχόληση για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξής τους (Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, ΓΔ ΕΠΣΑ).
- γ. Καθορισμός κινήτρων ανάπτυξης της "οικοτεχνίας" και βιοτεχνίας για να συμπεριληφθούν στο Σχέδιο Παροχής Πολεοδομικών Κινήτρων για σκοπούς ανάκαμψης της αναπτυξιακής δραστηριότητας στην Κύπρο (Υπουργείο Εσωτερικών και ομάδα μελέτης Δήλωσης Πολιτικής Τρόδους).
- δ. Ένταξη σε εξειδικευμένα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης για τη μετάβαση από την οικιακή παραγωγή στην οικοτεχνική (Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 4. Επιχειρηματικότητα και Διά βίου Μάθηση).

Δράση 2.1.6 Σχέδιο για τη Δημιουργία Αγροδιατροφικού Cluster στο Τρόδος και πιλοτικές δράσεις

A. Στήριξη της δημιουργίας δομών συνεργασίας μεταποιητών (κλαδικών ή / και διακλαδικών)

Η οργάνωση των ομάδων μεταποιητών με στόχο την εκπροσώπησή τους στα κέντρα λήψης αποφάσεων είναι αναγκαία ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητές τους, τόσο λόγω του μεγέθους (μικρές μονάδες), όσο και του χώρου (Τρόδος) όπου αναπτύσσονται και καλούνται να δραστηριοποιούνται. Ανάλογα με το περιεχόμενο του νόμου για τις οικοτεχνίες και τη διάκριση των αγορών μεταξύ βιοτεχνιών

και οικοτεχνιών αγροτροφίμων, να εξεταστεί το ενδεχόμενο της δημιουργίας ενός ενιαίου ή δύο φορέων (βιοτεχνών και οικοτεχνών).

Σημαντική εκτιμάται λόγω του εμβληματικού χαρακτήρα του προϊόντος, η δημιουργία διεπαγγελματικής οργάνωσης αμπελοοινικού τομέα με συμμετοχή αμπελουργών, οικοτεχνών, οινοποιών, παραγωγών ζιβανίας.

Συστήνεται η χρηματοδότηση από το Κράτος, της ΑνΕΤ/ΑνΕΛεμ μέσω της Μονάδας Ανάπτυξης Ορεινής Επιχειρηματικότητας για να προωθήσει:

- (α) τον εντοπισμό ομάδων μεταποιητών με γεωγραφική ή κλαδική αναφορά για **δημιουργία και οργάνωση δομών συνεργασίας,**
- (β) την εξαγορά υπηρεσιών για συμβουλευτική και τεχνική υποστήριξη για την οργάνωση,
- (γ) την εξαγορά υπηρεσιών για τη σύσταση του νομικού προσώπου λειτουργίας της
- (δ) την υποστήριξη διαμόρφωσης Σχεδίου Δράσης που θα περιλαμβάνει την ετοιμασία φακέλων αίτησης για χρηματοδότηση των δομών συνεργασίας.

B. Εκπόνηση σχεδίου για την ανάπτυξη και διασύνδεση οριζόντιων και κάθετων αλυσίδων αξίας και σύνδεσης της ορεινής οικονομίας με την κυπριακή Βιομηχανία (Διασύνδεση με την Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 4 «Επιχειρηματικότητα και Διά βίου Μάθηση»).

Με την οργάνωση δομών συνεργασίας, όπως παρουσιάστηκαν στην προηγούμενη δράση, συστήνεται η χρηματοδότηση από το Κράτος, της Μονάδας Ανάπτυξης Ορεινής Επιχειρηματικότητας για να προωθήσει τη συμβουλευτική και τεχνική υποστήριξη για την οργάνωσή τους και την ετοιμασία επιχειρηματικού σχεδίου για όσες ομάδες μεταποιητών επιλέξουν να αναπτύξουν συστάδες επιχειρήσεων (cluster) ή/και δίκτυα επιχειρήσεων στη βάση ενός κείμενου δεσμεύσεων το οποίο θα έχει ως αντικείμενο την κοινή απόφαση παραγωγικών μονάδων του Τροόδου, ίδιου ή διαφορετικού αντικειμένου και δεσμεύσεις για την τήρηση συγκεκριμένων προδιαγραφών ως προς τον τρόπο παραγωγής και προώθησης των προϊόντων τους στον καταναλωτή – επισκέπτη. Οι στόχοι της συνεργασίας αυτής είναι η διασφάλιση παροχής ποιοτικών προϊόντων / υπηρεσιών στους καταναλωτές και η απόκτηση διαπραγματευτικής ικανότητας των μεταποιητών.

Η συνεργασία μπορεί να λάβει τις ακόλουθες μορφές:

1. Οριζόντια συνεργασία όσον αφορά οργανωτικά θέματα, ανταλλαγές, τροφοδοσία πρώτης ύλης και προϊόντων, τυποποίησης προϊόντων, ανάπτυξη καινοτομιών και καινοτόμων προϊόντων. Στόχος της συνεργασίας είναι ο εκσυγχρονισμός των επιχειρήσεων, η αύξηση της διαπραγματευτικής τους ικανότητας και η παραγωγή ιδιαίτερων και καινοτόμων προϊόντων, η στελέχωση με επιστημονικό δυναμικό (π.χ. οινολόγο στα οινοποιεία, οικονομολόγο, κλπ.)
2. Κάθετη συνεργασία βιοτεχνών. Συνεργασία μεταποιητών με παραγωγούς ή/και τουριστικούς επιχειρηματίες (εστιατόρια, περιβαλλοντικοί – πολιτιστικοί σύλλογοι, κ.ά.): ένταξη των επιχειρήσεων σε σύμφωνα συνεργασίας και ποιότητας για να δημιουργηθούν αξιακές αλυσίδες προϊόντων τοπικά διασφαλισμένης ποιότητας, να προωθηθούν τοπικές γνώσεις.
 - Κάθετη συνεργασία για την ανάδειξη των σχέσεων και των δεσμών των προϊόντων με τους τόπους παραγωγής (γαιότοποι, κοινές τεχνογνωσίες μεταποίησης κτλ.).
 - Διατομεακή συνεργασία σε επίπεδο Τροόδου, για την ενίσχυση των δεσμών με τους άλλους τομείς της οικονομίας. Ο ρόλος των μικρών βιοτεχνιών είναι ρυθμιστικός και κομβικός για την

παρασκευή προϊόντων με συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας της τοπικής πρώτης ύλης, πιστοποιημένων ως προς την ποιότητα και την προέλευσή τους και την ένταξη των προϊόντων στις αγορές.

Η υιοθέτηση κανόνων και προδιαγραφών (σύμφωνο Συνεργασίας) ως προς τη διαδικασία παραγωγής και κανόνων προώθησης και προβολής, από επιχειρήσεις του Τροόδου διευκολύνει τη σύνδεση, τόσο των ομοειδών επιχειρήσεων μεταξύ τους, όσο και επιχειρήσεων διαφορετικών τομέων της οικονομίας (π.χ. σύνδεση επιχειρήσεων του γεωργικού τομέα και μεταποιητικών επιχειρήσεων με την τοπική τουριστική ζήτηση).

Παράδειγμα ένταξης μεταποιητικής δραστηριότητας σε διατομεακή συνεργασία: Στο πλαίσιο των οινοτουριστικών διαδρομών και των επισκέψιμων οινοποιείων, δημιουργία ορεινών διαδρομών (Ορεινά Οινικά Μονοπάτια) με έμφαση σε οικολογικές δραστηριότητες σε συνδυασμό με τον οινοτουρισμό, όπως ποδηλατικές και πεζοπορικές διαδρομές ανάμεσα σε αμπελώνες οικοτεχνίες και οινοποιεία.

Μέσα από τη δημιουργία συστάδων ή αλυσίδων παραγωγής, θα μπορούσε να ενθαρρυνθεί η ανταλλαγή προϊόντων και υπηρεσιών όπως:

- ανταλλαγή τεχνογνωσίας και προτύπων ποιότητας,
- υπηρεσίες μεταφορών,
- παραγωγή πρώτων υλών ή μεταποιημένων πρώτων υλών ή/και τελικών παραδοσιακών / τοπικών προϊόντων από την ορεινή μεταποίηση προς τη βιομηχανία, με ανταλλαγή τη συσκευασία και την παράλληλη προώθηση των παραδοσιακών προϊόντων του Τροόδου στην τοπική και διεθνή αγορά (περιλαμβανομένης της τουριστικής βιομηχανίας), κ.ά.

Υπομέτρο 2.2 Βελτίωση του Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος – Ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων και ενίσχυση υφιστάμενων

Δράση 2.2.1 Τεχνική και Συμβουλευτική Υποστήριξη για την αναβάθμιση της ποιότητας όλων των προϊόντων του Τροόδου

Η δράση προτείνει την οργάνωση και την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε βιοτεχνίες του Τροόδου. Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένες στις ιδιαιτερότητες (μονάδες μικρής κλίμακας) και τις παραγωγικές ιδιομορφίες των επιχειρήσεων του Τροόδου. Επιπλέον, θα πρέπει να μεταφέρουν την απαιτούμενη γνώση σε ζητήματα τεχνικά, λειτουργικά, καθώς και χρηματοοικονομικά, προσαρμοσμένη στις επιχειρήσεις του Τροόδου.

Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες θα συμβάλλουν στην υποστήριξη του ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεων (εργαζόμενων και ιδιοκτητών) για την ανάπτυξη δεξιοτήτων και τον συνδυασμό των παραδοσιακών γνώσεων και πρακτικών με τις απαιτήσεις παρασκευής αγαθών και υπηρεσιών ασφαλών για τον καταναλωτή. Επιπλέον, οι υπηρεσίες αυτές θα έχουν σαν στόχο την ανάδειξη των ποιοτικών χαρακτηριστικών των παραγόμενων αγαθών.

Ανάπτυξη προσαρμοσμένης προσφοράς υπηρεσιών από την ΑνΕΤ/ΑνΕΛεμ μέσω της Μονάδας Ανάπτυξης Ορεινής Επιχειρηματικότητας στο Τρόοδο στους παρακάτω τομείς (Διασύνδεση με την Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 4 «Επιχειρηματικότητα και Δια-βίου Μάθηση»):

- Εκπαίδευση – κατάρτιση (αγροδιατροφή / μεταποίηση μικρής κλίμακας): διαμόρφωση ειδικών εκπαιδεύσεων για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων των οικοτεχνών και μεταποιητών, αφού εντοπιστούν οι ανάγκες τους (π.χ. στην ποιότητα και ασφάλεια του προϊόντος, δυνατότητες αναγνώρισης και αύξησης προστιθέμενης αξίας, τυποποίηση του προϊόντος, πώληση, διαχείριση της επιχείρησης, κ.ά.)

Το ολοκληρωμένο σύστημα «επαγγελματικής εκπαίδευσης και επιχειρηματικότητας» που προτείνεται (βλέπε Ο.Π.5. Εκπαίδευση) θα απαντήσει στις συνδυασμένες ανάγκες υποστήριξης του μεταποιητικού τομέα του Τροόδου για επαγγελματική εκπαίδευση, συμβουλευτική και έρευνα.

- Συμβουλές (μικρή επιχειρηματικότητα, τεχνική και συμβουλευτική υποστήριξη στην παραγωγική διαδικασία και στην ένταξη της επιχείρησης σε διαδρομές)
- Πληροφόρηση: σε γνώσεις τεχνικές, εμπορικές, οικονομικές, φορολογικές, νομικές κτλ.
- Έρευνα – Καινοτομία: άνοιγμα σε διαδικασίες καινοτομίας όπως χρήση τεχνικών, τεχνολογικών ή και οργανωσιακών καινοτομιών.
- Πρόσβαση σε χρηματοδοτήσεις: υποστήριξη στη διαμόρφωση των φακέλων υποψηφιοτήτας, προκειμένου να συμμετέχουν στη διεκδίκηση χρηματοδοτικών πόρων (ΠΑΑ, Επιχειρησιακά Προγράμματα κτλ.).
- Δημιουργία ευέλικτου πλαισίου μικροχρηματοδοτήσεων με έμφαση στην υπό-διαμόρφωση κατηγορία των «οικοτεχνιών». Στόχος είναι η πρόσβαση σε μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση για τη διατήρηση και την αύξηση της ποιότητας των υπηρεσιών και την πορεία προς τη βιωσιμότητα. Η αναγνώριση των «οικοτεχνιών» πρέπει να υποστηριχθεί είτε με άμεση επιχορήγηση, είτε με προνομιακή πρόσβαση σε μικρο-πιστώσεις (έως €25.000).
- Εξωστρέφεια των βιοτεχνικών επιχειρήσεων (προβολή και προώθηση προϊόντων): ενημέρωση και διευκόλυνση για συμμετοχή σε εκθέσεις για την προβολή των αγαθών τους.

Δράση 2.2.2. Εκπαίδευση και κατάρτιση για την μεταποίηση

Ενίσχυση δράσεων εκπαίδευσης και κατάρτισης που αφορά κυρίως την πρώτη και δεύτερη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων, με έμφαση στην αξιοποίηση των τοπικών τεχνογνωσιών και εστιάζοντας σε τομείς όπως η ανάδειξη της τοπικής ταυτότητας των προϊόντων, η ποιοτική σήμανσή τους, η ποιότητα και η ασφάλεια των προϊόντων, η βελτίωση της συσκευασίας, ο εξαγωγικός προσανατολισμός κτλ. Παράλληλα, ορισμένα εκπαιδευτικά προγράμματα θα αφορούν και μη διατροφικούς κλάδους της μεταποίησης (χειροτεχνίες, επαγγέλματα κατασκευαστικού κλάδου, κτλ.). Η δράση αφορά τόσο τους μεταποιητές (επιχειρηματίες), όσο και τους εργαζόμενους του τομέα.

Η Μονάδα Ανάπτυξης Ορεινής Επιχειρηματικότητας, μέσω του προτεινόμενου Παρατηρητηρίου Επιχειρηματικότητας, θα καταγράψει τις ανάγκες υποστήριξης του μεταποιητικού τομέα και θα σχεδιάσει τις αναγκαίες δράσεις υποστήριξης (συμβουλευτική). Η διαμόρφωση των προγραμμάτων κατάρτισης θα προωθείται από την Μονάδα Ανάπτυξης Ορεινής Επιχειρηματικότητας (Διασύνδεση με την Ο.Π.4. Επιχειρηματικότητα και Δια βίου Μάθηση). Μέσα από την Ο.Π.5. Εκπαίδευση, προτείνονται επίσης νέες εκπαιδευτικές δομές όπως Σχολεία Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης (Καλλιτεχνικό Σχολείο / Λαϊκή Χειροτεχνία, Αγροτική Τεχνική Σχολή / κλάδοι οινοποιίας, κτλ., Οικονομική και Εμπορική Σχολή Μιτσή / Επιχειρηματικότητα), καθώς και Σχολές Μεταλυκειακής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Σχολή Καλών και Εφαρμοσμένων Τεχνών, Ακαδημία Ορεινής Οικονομίας, Ανώτερη Αγροτική Σχολή).

Μέσα από τα ειδικά διαμορφωμένα εκπαιδευτικά προγράμματα και διαγωνισμούς επιχειρηματικότητας στα σχολεία που θα προσφέρουν οι παραπάνω φορείς, θα αναβαθμιστούν οι δεξιότητες και ικανότητες των νέων της περιοχής και των επιχειρηματιών και εργαζομένων του μεταποιητικού τομέα, υποστηρίζοντας την αναβάθμιση των τοπικών μεταποιημένων προϊόντων και συμβάλλοντας στη συγκράτηση των νέων στην περιοχή.

Υπομέτρο 2.3. Υποδομές για βιώσιμη παραγωγή και ανάπτυξη

Δράση 2.3.1 Δημιουργία Βιομηχανικής περιοχής Τροόδους στην Κοινότητα Λινού

Η ανάγκη δημιουργίας Βιομηχανικής Περιοχής στο Τρόοδος έχει διαπιστωθεί μέσα από ενέργειες που έγιναν για την προώθηση της Βιομηχανικής Περιοχής στη Λινού. Το ενδιαφέρον που υπήρξε εδώ και μια δεκαετία ανανεώθηκε πρόσφατα. Υπάρχουν, σήμερα πολλές επιχειρήσεις που επιθυμούν να μετεγκατασταθούν στην εν λόγω περιοχή. Ειδικότερα, προτείνεται η διάθεση Βιομηχανικών οικοπέδων σε ενδιαφερόμενους νέους οι οποίοι θα εγκατασταθούν στην περιοχή ή σε υφιστάμενους επιχειρηματίες για μετεγκατάσταση των εργαστηρίων τους (υδραυλικούς, πελεκάνους, μεταλλοτεχνίτες, κ.ά.), τα οποία λειτουργούν εντός των οικισμών με προοπτική αναβάθμισης/επέκτασης, προσδίδοντας ιδιαίτερη δυναμική σε αυτούς τους κλάδους.

Η γη στην προτεινόμενη Βιομηχανική Περιοχή ανήκει στην κοινότητα Λινού, έχει χαρακτηριστεί ως βιοτεχνική ζώνη και έχουν εξασφαλιστεί τέσσερις (4) πολεοδομικές άδειες για τη δημιουργία 120 βιομηχανικών οικοπέδων. Σημειώνουμε ότι το 2006 η Κοινότητα Λινού είχε προκηρύξει εκδήλωση ενδιαφέροντος και είχε λάβει 69 αιτήσεις. Συστήνουμε να αναλάβει το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας, Κλάδος Χωροταξίας και Βιομηχανικών Περιοχών) το εν λόγω έργο, να διαθέσει πιστώσεις για την ολοκλήρωση και ωρίμανση του έργου και ακολούθως να ξεκινήσει την τμηματική υλοποίησή του.

Προκαταρκτικά, προτείνεται η ετοιμασία εκδήλωσης ενδιαφέροντος για εγκατάσταση επιχειρήσεων με συγκεκριμένους όρους και προδιαγραφές που να απαντούν στους στόχους της ΕΣΑΟΚ ώστε να διαφανεί ο αριθμός των οικοπέδων που θα κατασκευαστούν σε πρώτη φάση.

Δράση 2.3.2 Σχέδιο μετεγκατάστασης βιοτεχνιών από τους οικισμούς σε Βιοτεχνική και Βιομηχανική Περιοχή (εκτός αγροδιατροφικού τομέα)

Η δράση αυτή περιλαμβάνει και την παροχή κινήτρων (εκτός των πολεοδομικών) για την προσέλκυση βιοτεχνιών, όπως οικονομικά, φορολογικά, τελών, κτλ. σε μονάδες που θα εγκατασταθούν – μετεγκατασταθούν στις Βιοτεχνικές Περιοχές (με έμφαση σε αυτές που δεν ανήκουν στον αγροδιατροφικό τομέα).

Δράση 2.3.3. Δημιουργία Βιοτεχνικής περιοχής στην Αγία Μαρίνα Ξυλιάτου

Η βιοτεχνική ζώνη στην Αγία Μαρίνα Ξυλιάτου θα πρέπει να μετατραπεί σε Βιοτεχνική Περιοχή για να καλύψει τις ανάγκες όλου του ανατολικού τμήματος του Τροόδους (Πιτσιλιά Λευκωσίας). Δεδομένου ότι η ζώνη αυτή βρίσκεται σε κρατική γη, διευκολύνονται οι διαδικασίες προώθησης δημιουργίας Βιοτεχνικής Περιοχής και επομένως απαιτούνται:

- Μεταφορά των δικτύων παροχής ηλεκτρισμού, νερού και τηλεφώνου μέχρι τα σύνορα του Τεμαχίου της Βιοτεχνικής Περιοχής,

- Κατασκευή / ασφαλτόστρωση του δρόμου προσπέλασης και του κεντρικού οδικού άξονα, καθώς και χάραξη (χωματουργικά έργα) του εσωτερικού οδικού δικτύου, σε συνεργασία με τις Τοπικές Αρχές. Υπενθυμίζεται ότι δεν χρειάζονται απαλλοτριώσεις για το οδικό δίκτυο.

Δράση 2.3.4 Βιομηχανικές / βιοτεχνικές ζώνες (αξιολόγηση και σχεδιασμός ενεργοποίησης)

Σημαντική παρέμβαση για τον μεταποιητικό τομέα είναι η αξιολόγηση των υφιστάμενων θέσεων των βιοτεχνικών ζωνών, ορισμένες εκ των οποίων είναι ανενεργές. Στο πλαίσιο της Δήλωσης Πολιτικής Τροόδου, θα γίνει αξιολόγηση των υφιστάμενων βιοτεχνικών / βιομηχανικών ζωνών, ο επαναπροσδιορισμός της χωρικής κατανομής τους και ο Πολεοδομικός – Ρυμοτομικός Σχεδιασμός για την ενεργοποίηση τους με βάση τις τοπικές ανάγκες. Επίσης, οι βιοτεχνικές ζώνες θα πρέπει να ενταχθούν σε έναν προγραμματισμό ενεργοποίησής τους (προτεραιότητα σε Κοινότητες ή Συμπλέγματα που υπάρχει ενδιαφέρον) ο οποίος θα περιλαμβάνει την εκπόνηση πολεοδομικού – ρυμοτομικού σχεδίου ενεργοποίησης βιοτεχνικών ζωνών σε περιοχές προτεραιότητας μετά την ολοκλήρωση της ΔΠΤ.

Δράση 2.3.5. Δημιουργία Βιοτεχνικών Χωριών πιλοτικής εφαρμογής στον Αμιάντο

Δημιουργία βιοτεχνικών χωριών

Προτείνεται η αξιοποίηση υφιστάμενων κτιριακών αποθεμάτων για τη δημιουργία «Βιοτεχνικών Χωριών» τα οποία θα συνδυάζουν την παραγωγή, την παρουσίαση σε επισκέπτες και την πώληση προϊόντων σε ένα συλλογικό κέντρο προώθησης. Θα αποτελούν δηλαδή κέντρο παραγωγής βιοτεχνικών προϊόντων αλλά και τουριστικό προορισμό, προωθώντας την άμεση διασύνδεση των δύο βασικών πυλώνων της ορεινής οικονομίας και έμμεσα του πρωτογενή τομέα. Η προσθήκη της Βιομηχανικής / Βιοτεχνικής κληρονομιάς στο ιδιότυπο τουριστικό προϊόν της περιοχής, ως αναπόσπαστο κομμάτι του «πακέτου εμπειρίας / προϊόντος» που έχει να προσφέρει το Τρόδος, εκτιμάται ως σημαντική τόσο από τους μελετητές όσο και από την Υπηρεσία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας του ΥΕΕΒ.

Οι δύο προτεινόμενες περιοχές παρεμβάσεως αποτελούν συστάδα 10-12 εργατικών κατοικιών στο παλιό μεταλλείο Αμιάντου και κοντά στο Μεταλλείο Σκουριώτισσας. Η περιοχή Αμιάντου θα προωθηθεί κατά προτεραιότητα δεδομένου ότι οι κατοικίες αποτελούν κρατική περιουσία. Επίσης, χωροταξικά η περιοχή αυτή θεωρείται ιδανική, καθώς γειτνιάζει με δύο σημαντικούς τουριστικούς προορισμούς, Πλάτρες και Κακοπετριά, ενώ βρίσκεται στο κέντρο τριών αναπτυσσόμενων πόλων, της Σολιάς, των Κοινοτήτων Κυπερούντα – Πελένδρι – Αγρός και Μονιάτη – Τριμίκλινη και θα μπορέσει άμεσα να δώσει διέξοδο σε νέους οι οποίοι δύνανται να ασχοληθούν επιχειρηματικά. Όσον αφορά το Βιοτεχνικό Χωριό Σκουριώτισσας, λειτουργεί συμπληρωματικά με το έργο δημιουργίας σιδηροδρομικής γραμμής Ευρύχου – Σκουριώτισσα (Δράση 10.2.5.).

Βιοτεχνικό Χωριό Αμιάντου

Η πρόταση αφορά την προστασία της τοπικής βιοτεχνικής αρχιτεκτονικής μορφολογίας που αντικατόπτριζε τις επαγγελματικές ανάγκες και δραστηριότητες του παρελθόντος. Οι κατοικίες που προτείνεται να αξιοποιηθούν αποτελούν συγκρότημα κτιρίων αναπτυσσόμενων γύρω από κεντρική πλατεία. Οι οικοδομές αποτελούν χαρακτηριστικό δείγμα της εποχής που κτίστηκαν και εμπεριέχουν χαρακτηριστικά της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της περιοχής. Με βάση την συλλογιστική της πρότασης, το χωριό θα έχει επιδεικτικό χαρακτήρα, παρουσιάζοντας τις παραδοσιακές μεθόδους και τεχνικές παραγωγής τοπικών προϊόντων, τη διασύνδεσή τους με την ιστορία και τον πολιτισμό του τόπου – την

καθημερινότητα και τον κύκλο της ζωής των ανθρώπων. Επιπλέον, το χωριό θα διαθέτει κέντρο προβολής και προώθησης των προϊόντων, και θα διοργανώνονται σχετικές εκδηλώσεις.

Στάδια υλοποίησης της πρότασης:

1. Επιλογή μελετητικής ομάδας για ετοιμασία κατασκευαστικών σχεδίων για την αποκατάσταση του κελύφους των οικοδομών και του περιβάλλοντος χώρου.
2. Προκήρυξη εκδήλωσης ενδιαφέροντος από μεταποιητές και χειροτέχνες. Οι ενδιαφερόμενοι θα υποβάλουν φάκελο ενδιαφέροντος, ο οποίος θα περιλαμβάνει: (i) περιγραφή της πρότασης και τεχνοοικονομική μελέτη, (ii) προσχέδιο για την εσωτερική διαμόρφωση του υποστατικού που τους ενδιαφέρει, και (iii) κοστολόγηση των εργασιών περιλαμβανομένου του εξοπλισμού που θα εγκατασταθεί.
3. Οι προτάσεις που θα εγκριθούν θα τους μισθωθεί το ακίνητο και θα τους παραδοθεί η οικοδομή που επέλεξαν αποκατεστημένη έως το εξωτερικό κέλυφος.

Η ανάπτυξη των Βιοτεχνικών Χωριών καλύπτει τους στόχους των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων της ΕΣΑΟΚ : 4. Επιχειρηματικότητα και Δια Βίου Μάθηση και 1. Καινοτομική προσέγγιση στη Γεωργία. Η πρόταση καλύπτει επίσης τους στόχους στο υπό διαμόρφωση νέο τουριστικό προϊόν Τροόδου. Συνδυαστικά των πιο πάνω, η πρόταση για το Βιοτεχνικό Χωριό Αμιάντου παρατίθεται στην Ολοκληρωμένη Παρέμβαση 8. Πολιτισμός, στην οποία εντάσσεται το προτεινόμενο Σχέδιο Δράσης – Αξιοποίηση Μεταλλείου Αμιάντου, και η πρόταση για το Βιοτεχνικό Χωριό Σκουριώτισσας παρατίθεται στο ομότιτλο προτεινόμενο Σχέδιο Δράσης.

Υπομέτρο 2.4 Προσαρμογή και εφαρμογή χρηματοδοτικών προγραμμάτων για την υποστήριξη της ορεινής βιοτεχνίας

Δράση 2.4.1 Διαμόρφωση Σχεδίων χορηγιών για την ορεινή μεταποίηση και ειδική μοριοδότηση για επενδυτικές προτάσεις συνεργασίας βιοτεχνίας / βιομηχανίας, μεταποίησης με τους υπόλοιπους τομείς της ορεινής οικονομίας

Η δράση αναφέρεται στην αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών για τη διαμόρφωση προσαρμοσμένων στις απαιτήσεις της ΕΣΑΟΚ σχεδίων χορηγιών για τον μεταποιητικό τομέα.

Ειδικότερα, η διαμόρφωση των σχεδίων θα πρέπει να γίνει σε δύο φάσεις. Αρχικά να προετοιμαστούν προσχέδια τα οποία θα προωθηθούν στην ομάδα διαπραγμάτευσης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και του ΠΑΑ της επόμενης προγραμματικής περιόδου 2021-2027, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι ιδιαίτερες ανάγκες της περιοχής. Ακολούθως και εφόσον οριστικοποιηθούν τα εν λόγω προγραμματικά έγγραφα, θα πρέπει να διαμορφωθούν τα τελικά Σχέδια Χορηγιών, τα οποία θα πρέπει να ενσωματωθούν στα Επιχειρησιακά Προγράμματα και στο ΠΑΑ.

Επίσης, τα Σχέδια αυτά πρέπει να συμπεριλάβουν και ως ειδική κατηγορία στήριξης τα Σχέδια Χορηγιών για τις Οικοτεχνίες (μετά την θεσμική αναγνώρισή τους).

Δράση 2.4.2. Ενίσχυση της Μεταποιητικής δραστηριότητας

Με βάση τα Σχέδια Χορηγιών που θα διαμορφωθούν, θα ενεργοποιηθούν τα μέτρα διαφόρων προγραμμάτων χορηγιών που αφορούν μεταποίηση αγροτικών προϊόντων, γυναικεία επιχειρηματικότητα, νεανική επιχειρηματικότητα, κτλ.

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι (α) κατά την περίοδο 2004-2013 το Τρόδος απορρόφησε €15 εκ. για δράσεις μεταποίησης γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων και (β) οι προτεινόμενες δράσεις στην ΟΠ2 στοχεύουν στην οργάνωση και υποστήριξη του τομέα και την ανάδειξη της ποιότητας και της ταυτότητας των μεταποιημένων προϊόντων, εκτιμάται ότι την επόμενη περίοδο 2021-2027, το Τρόδος αναμένεται να απορροφήσει αντίστοιχο ποσό από διαφορετικά Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Δράση 2.4.3. Δημιουργία Ταμείου Εγγυήσεων και Εργαλείων Μικροχρηματοδότησης

A. Εργαλείο μικροχρηματοδοτήσεων – μικροπιστώσεις

Δημιουργία ευέλικτου πλαισίου μικροχρηματοδοτήσεων με έμφαση στην υπό-διαμόρφωση κατηγορία των «οικοτεχνιών». Στόχος είναι η πρόσβαση σε μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση για τη διατήρηση και την αύξηση της ποιότητας των υπηρεσιών και την πορεία προς την βιωσιμότητα. Η αναγνώριση των «οικοτεχνιών» πρέπει να υποστηριχθεί είτε με άμεση επιχορήγηση, είτε με προνομιακή πρόσβαση σε μικροπιστώσεις (έως €25.000).

B. Πρόσβαση επιχειρήσεων του Τρόδους σε χρηματοδότηση και εφαρμογή σχεδίων χορηγιών για ΜΜΕ

Υποστήριξη επενδύσεων ΜΜΕ του Τρόδους για τη βελτίωση της βιωσιμότητας και ανταγωνιστικότητάς τους, σύμφωνα με τους στόχους και τις επιδιώξεις της ΕΣΑΟΚ για τον μεταποιητικό τομέα και την ενίσχυση της προστιθέμενης αξίας των τοπικών προϊόντων. Εισαγωγή τεχνολογίας, πληροφορικής και καινοτομίας.